



### 3. אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך

בפתח  
שכבה צעירה

#### הרציונאל

המילה תשובה באה מלשון "לשוב". למי אנחנו שבים? לאן אנחנו שבים ולמה?  
אנחנו שבים אל הקדוש ברוך הוא כי אנחנו בניו. "בְּנֵי כְכָרִי יִשְׁרָאֵל" (שמות ד', כ"ב).  
אחד מיסודות התשובה הוא כי "שערי תשובה לעולם פתוחים לקבל שבים" (איכה רבה ג'), הקשר  
בין עם ישראל לקדוש ברוך הוא מקביל לקשר שבין אב לבנו. כשם שהאב מוכן לקבל אליו בחזרה  
את בנו גם כשאנו שומע בקולו, כך אהבת ה' לישראל אינה תלויה בדבר. "ואפילו אינם שומעים  
בקולו - אינו זז מחבבם" (ע"פ במדבר כ"ג, י"א. ועיין רש"י שם; וכן ספרי דברים ל"ב, ה').  
בשיעור זה ברצוננו לבסס את יסוד האהבה הגדולה של הקדוש ברוך הוא לעם ישראל, דרך סיפור  
חוויתי.

#### המטרות

- התלמידים יחוו את היחס המיוחד של אב לבן ויכירו בכך שהם בניו של הקב"ה.
- התלמידים יפגשו את השער ויחוו חוויה של שער פתוח ושער סגור.
- התלמידים יפנימו את הידיעה שהשער תמיד פתוח בפני הבנים, ושערי שמים תמיד פתוחים בפניהם.

#### מבנה השיעור

- פתיחה: "אבינו מלכנו" (מליאה)
- שלב א': בפני מי השער סגור? (מליאה + עבודה יחידנית)
- שלב ב': דיון על הסיפור (מליאה)
- סיכום: גם אני בן מלך (עבודה יחידנית)

#### ההכנות הנדרשות

- יש להביא דפי ציור, צבעים, ואפשרויות אטרקטיביות נוספות לקישוט: נצנצים + דבק, מדבקות צבעוניות ועוד.
- יש לצלם את דף המשימה "גם אני בן של מלך" (נספח 1) כמספר תלמידי הכיתה.
- למעוניינים בהמחזה: יש להביא אביזרים להצגה: כתר, גלימה, בגדים שונים לילדים, למשרתים ולשר החינוך.

#### מהלך השיעור

פתיחה: "אבינו מלכנו" (מליאה)

- נכתוב על הלוח את כותרת השיעור.





## אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ הַחֲזִירָנוּ בְּתִשְׁבָּה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ אָבִינוּ מֶלְכֵנוּ פָּתַח שְׁעָרֵי שְׁמַיִם לְתַפְלָתָנוּ

- ננהל דיון על הכותרת:
  - מי הוא "אבינו מלכנו"? (ה')
  - מה ההבדל בין אבא למלך? (אבא - אוהב, קשור לילדים שלו, סולח. מלך - אחראי על כולם, חזק, יש לו משרתים, כולם שומעים בקולו)
  - המשיכו את המשפט: לכל אבא יש... (בנים, ילדים).
  - מי הבנים של ה'? (עם ישראל - "בנים אתם לה' אלוקיכם", "בני בכורי ישראל").
- נספר לתלמידים שכעת נשמע סיפור הקשור לכותרת זו.

### שלב א': בפני מי השער סגור? (מליאה + עבודה יחידנית)

מעשה במלך טוב וחשוב שגר בעיר הבירה בארמון גדול שמסביבו גינות רבות ומטופחות. את כל שטח הארמון הקיפה חומה גבוהה, שבמרכזה היה שער כניסה מפואר. אל הארמון הוביל שביל מרוצף באבנים מרהיבות ויקרות. בסוף השביל היו מדרגות שבצדדיהן תלויות דמויות של חיות וציפורים. בסוף המדרגות ניצב שער כניסה מפואר. זה היה שער ענק ומרשים שרק דרכו היה אפשר להיכנס לשטח הארמון. השער היה בנוי משתי דלתות עץ מקושטות בפיתוחי פרחים מדהימים ולפניו עמדו חיילים ממשמר המלך במדים צבעוניים מיוחדים. רק אם היה אישור מהמפקד של משמר המלך היה אפשר לעבור דרך השער. בלילה הייתה הכניסה אסורה לפי צו מיוחד של המלך.

- נעצור את הקריאה.
- נחלק לכל תלמיד דף ציור ונפזר בכיתה את חומרי היצירה. נבקש מהתלמידים לצייר את השער הגדול והמפואר שבמרכז החומה הגבוהה ולקשט אותו (רק את השער!).
- נקציב לכך 5-7 דקות ונמשיך בקריאת הסיפור:

המלך חי בארמון שלו באושר ובאהבה עם המלכה וחמשת ילדיהם. ילדי המלך היו שובבים מאוד, במיוחד זוג התאומים. הם אהבו לשחק במתקנים המעניינים שהיו מפוזרים בגינות השונות, לרוץ בשבילים הסלולים ולחפש הפתעות מיוחדות, להשתעשע במשחק המחבואים בין העצים, לקטוף פרחים ופירות צבעוניים ועוד... אבל דבר אחד הפריע להם ביותר – הבדידות. מכיוון שלא הרשו להם להכניס חברים לארמון הם תמיד שיחקו עם עצמם. הילדים הצטערו על כך והרבו להתלונן שמשעמם להם לשחק לבד.

יום אחד הכין להם המלך ה-פ-ת-ע-ה:  
"מחר" כך אמר להם, "תצאו לטיול ליום שלם, רחוק מהארמון ואפילו תוכלו להגיע לים!"  
הילדים שמחו והתלהבו מאד, ובמיוחד חיכו כבר להגיע לים הגדול.  
המשרתים הכינו את הסוסים ואת כל הציוד הנדרש: אוכל, שתייה, ממתקים וכדומה. למחרת



מוקדם בבוקר עלו הילדים הנרגשים על הסוסים, לבושים בבגדי טיול, מחכים ומצפים לציאה לטיול מחוץ לשער הארמון. המלך והמלכה יצאו לשער ללוות אותם.

"שיהיה לכם טיול נעים, ילדים מתוקים", אמרה אימא-המלכה והוסיפה: "כשתחזרו, תחכה לכם ארוחת ערב טעימה, אל תאחרו".

"מחכה לי מחר עבודה רבה, לכן אלך לישון מוקדם הערב, אל תחזרו מאוחר", אמר אבא-המלך. הילדים יצאו משער הארמון, מנופפים בידם לאבא ולאימא - המלך והמלכה, ואיתם השר שהיה אחראי על חינוכם וצוות משרתים שידאג לילדים וימלא את כל מבוקשם.

הטיול היה באמת מרגש. כשהגיעו הילדים לים הגדול הם פגשו שם חברים, שיחקו איתם וכל כך שמחו ונהנו שהיה להם קשה להיפרד ממנו. לא עזרו הבקשות והתחנונים של השר ומשרתיו. הם הזכירו לילדים את הבקשה של אבא ואימא - המלך והמלכה, שיחזרו בזמן לארוחת הערב, אך ללא הועיל, הילדים לא הסכימו לחזור. הם התעכבו שם הרבה יותר ממה שתוכנן.

כשתזרו סוף-סוף לכיוון הארמון השעה הייתה מאוחרת מאד. התחיל הבן הצעיר לבכות:

"בוודאי השער כבר סגור, מה נעשה? איך ניכנס?"

"נכון", אמר אחיו התאום, "מה נעשה? בשעה כזו כבר אי אפשר להיכנס!"

"אנחנו אשמים", אמרה האחות. "היה לנו טיול יפה כל כך, והכול התקלקל בגללנו. לא עזבנו בזמן את המשחקים בים. אבא ואימא יכעסו עלינו ואולי גם יענישו אותנו. אנחנו אשמים", המשיכה בקול בכיני, "איך ניכנס הביתה? איפה נישן? איפה?"

גם השר והמשרתים היו מודאגים. הם חששו שהמלך יכעס עליהם ויפטר אותם.

מצב הרוח היה גרוע, הילדים בכו, המבוגרים היו מודאגים ומתוחים.

הם הגיעו לארמון, הנה הם כבר צועדים על השביל היפה, יורדים מהסוסים, עולים במדרגות ומגיעים לשער הכניסה המפואר.

מפקד משמר המלך בא לקראתם: "מה אתם עושים פה בשעה מאוחרת כזו?" שאל בתמיהה. הוא פנה לשר וצעק עליו: "מה עשית? איך אתה מעז להחזיר את הילדים בשעה כזו מאוחרת?"

"אני חייב להכניס אותם עכשיו, תן לי להיכנס", קרא השר בהתרגשות וניסה להידחק לכיוון השער.

"לא, אסור לך, אין כניסה בשעה כזו, על פי צו המלך", צעק המפקד וסימן לשומרים להרחיק את השר מהשער.

הילדים התקרבו לשער פוחדים ועצובים. מולם עמד מפקד משמר המלך, נבוך ומבולבל. הוא לא ידע מה לעשות: הצו של המלך הוא לא לתת להיכנס בשעה כזו לאף אחד, אבל הילדים, בני המלך, מצטערים ובוכים!! מה לעשות???

קול בכי הילדים התגבר...

פתאום נשמעו קולות מתוך שטח הארמון, מעבר לשער. השער נפתח לרווחה והמלך בכבודו ובעצמו נעמד במרכזו.

"מה קורה פה?" שאל המלך והסתכל סביבו, וכשראה את ילדיו הבוכים פרש את זרועותיו לצדדים וקרא להם: "בואו חמודים, בואו ילדים שובבים שלי, חיכיתי לכם, בואו אליי!"

הילדים הבוכים רצו ונפלו בין זרועותיו...

"למה הם בוכים?" שאל המלך את מפקד המשמר.

"אה, אני... באמת... לא ידעתי מה לעשות", גמגם מפקד המשמר. "השעה מאוחרת ולפי



ההוראות שלך לא נתתי להם להיכנס".  
"מה איתך?! נזף בו המלך, וחיבק אל לבו את ילדיו הבוכים, "אתה לא יודע שהשער תמיד פתוח לילדים שלי?"  
המלך פתח את הדלתות הגדולות ועבר בשער מחובק עם ילדיו.  
הילדים הפסיקו לבכות ונרגעו אט אט.  
"ידעתי שלא צריך לדאוג", אמר משה, הבן הבכור, וליטף את ידו של אביו המלך, "הייתי בטוח שאבא יסלח לנו ולא ינעל בפנינו את השער".  
"נכון" אמר אבא המלך, "לעולם אינני נועל בפניכם את השער, השער תמיד פתוח לילדים שלי, לא משנה מתי, אפילו בשעה מאוחרת, ואפילו אם הם לא שמעו בקולי. תזכרו בניס יקרים שלי, השערים תמיד פתוחים לפניכם".

**הצעה להמחזה:** המורה יכול לבחור להמחזי את אחד הקטעים מתוך הסיפור, לדוגמה: הקושי לילדים להיפרד מהים הגדול, החוויה הקשה מול השער הסגור, המלך פותח את השער לפני ילדיו האהובים, ועוד.

#### שלב ב': דיון על הסיפור (מליאה)

- נפנה את התלמידים לכותרת הרשומה על הלוח (אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך, אבינו מלכנו פתח שערי שמים לתפילתנו).
- נשאל: מה לדעתכם הקשר בין הסיפור לכותרת? (הסיפור הוא משל שמסביר ומפרט את תוכן הכותרת).
- נדון בשאלות הבאות:
  - מיהו המלך בנמשל? (הקב"ה)
  - מי הם הילדים? (אנחנו, עם-ישראל)
  - מה המסר של הסיפור? (תמיד נשאר בניו של ה', ה' תמיד יקבל אותנו, בכל מצב ובכל שעה)

#### סיכום: גם אני בן מלך (עבודה יחידנית)

- נחלק לתלמידים את דף המשימה "גם אני בן מלך" (נספח 1) ונבקש למלא אותו.

# נספח 1: גם אני בן מלך

